КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 33 (5637).

18 ФЕВРАЛЬ ЧОРШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КАРАМ ЭКИШ БОШЛАНДИ

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 7 минг тонна сабзавот етиштириш иштиёқида меҳнат қилаётган Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози деҳқонлари районда биринчи бўлиб далага «Адлер-1» навли карам кўчати экишни бошлаб юбордилар.

Совхознинг Н. Аҳроров, Р. Эгамбердиев, Р. Норқулов, Т. Исматхонов бошлиқ бригадаларида ярим гектардан ерга карам кўчати ўтқазилди. Ҳозиргача жаъми 5 гектардан ортиқ ерга карам кўчати ўтқазилиб, пленка остига олиб қўйилди.

— Совхозимиз деҳқонлари, — дейди совхоз бош агрономи М. Расулов,— 1976 йил ҳосили учун пухта тайёргарлик кўришди. Ҳозирги кунда топшириқдаги 4 миллион ўрнига 8 миллион туп карам кўчатига эгамиз. Кўчатларнинг ўсиши ва ривожланиши яхши. Қиш ҳавосининг илиқ келишидан фойдаланиб, тайёр кўчатларни далага олиб чиқиб ўтқазмоқдамиз. Яна беш гектар ерга эртаги карам кўчати экишни планлаштириб қўйдик. Шунингдек, уч гектар ерга редиска уруғи сепилиб, пленка остига олиб қўйилди. Ҳозир бу уруғларнинг олдиниш уриб майсаламоқда. Бундан ташқари, полиэтилен пленкаси остига олинган беш гектар ердаги резавор экинларининг парвариши ҳам яхши. Февраль ойининг охирларида уларни узиб, эл дастурхонига етказиб берамиз.

Совхозда техника ремонти тугалланиб, мавжуд қишлоқ хўжалик машиналари мавсумга шай қилиб қўйилди. Ариқ-зовурларни тозалаш ишлари ҳам тўла бажарилди. Ҳозирги кунда далага гўнг чиқариш, помидор кўчатларини расад қилиш ишлари қизғин бормоқда. Совхоздаги 55 гектар майдонга экилган август пиёзи барқ уриб ўсмоқда. Шунингдек, эртаги экинлар экиш учун 150 гектар ерга ариқ олиб қўйилди.

Н. БОИСОВ.

МУДДАТИДАН АВВАЛ

4-«Далварзин» совхозида чорва қишлови соз ўтмоқда. Бўрдоқичилар куни кеча 25 тонна гўшт топшириб, уч ойлик планни ортиғи билан адо этдилар. Қорамолнинг ҳаммаси юқори семизликда қабул қилинди. 2-«Далварзин» совхози ҳам гўшт топшириш квартал планини 222 процент қилиб адо этди. Район чорвадорлари жаъми 348 тонна гўшт топширдилар. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 тонна кўпдир.

Бекобод чорвадорлари эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, гўшт топшириш йиллик планларини муддатидан анча олдин бажариш учун барча резервларни ишга солмоқдалар.

Маржон Омонтурлиева ёшлик вақтидаёқ тўқувчилик касбига меҳр қўйган эди. У ўрта мактабни тугатгач пойтахтимиздаги тўқимачилик комбинатининг ҳунар-техника билим юртига ўқишга кирди. Бу ерда йигирувчиликни ўрганяпти. Суратда: Маржон Омонтурлиева Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирув цехида ўзи танлаган касб бўйича амалий машғулотда.

Э. Мирғиёсов фотоси.

Бўстонлиқ районида Паркент каналини қуриш ишлари жадал олиб борилмоқда. Уни бунёд этишда қатнашаётган барча бинокорлар ва монтажчилар канални тезроқ қуриб битказиш учун қизғин кураш олиб боришяпти. Ушбу суратда монтажчилар бригадаси бошлиғи Юрий Сиропатовни бўлажак канал йўлини белгилаётганда кўриб турибсиз. У бошлиқ бригада аъзолари топшириқни бир ярим баравар ортиғи билан (?) етказиб бажаришяпти.

А. Эгамназаров фотоси.

ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИ ЎҚИМОҚДА

Кеча Орджоникидзе районидаги «Октябрь X йиллиги» дам олиш уйида область районлари раҳбарлари, колхозларнинг раислари ва совхозлар директорларининг семинар ўқуви бошланди. Дастлабки кунги машғулотларда район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, район қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқлари, область партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Семинарни область партия комитетининг секретари А. Икромов очди.

Семинарда область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленуми, область хўжаликларининг ўтган йилги иш якунлари, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарори асосида ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик давлат планларини ошириб бажардилар. Пахта, каноп, дон, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш сезиларли даражада кўпайди. Бошқа соҳаларда ҳам давлат план ва мажбуриятлари ошириб бажарилмоқда.

Областимиз деҳқонлари беш йиллик планларини 113 процент адо этдилар. Пахтачиликни комплекс механизациялаш ва машинада пахта териш даражаси ҳам ортди. Беш йилликнинг дастлабки йилида машина билан 51 процент пахта терилган бўлса ўтган йили ҳосилнинг 71 проценти «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди.

Бундай юқори кўрсаткичларга эришишга Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Янгийўл ва Оққўрғон районлари меҳнаткашлари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар беш йил мобайнида пахта етиштиришни кўпайтира бориб, 30—38 процентгача ўсишга эришдилар. Айниқса Қуйи Чирчиқ районы пахтакорлари йилдан-йилга самарали меҳнат қилмоқдалар.

Меҳнатда катта муваффақиятларга эришаётган 21 хўжалик Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг мукофотларини олишга сазовор бўлдилар. Улар ишда илғор тажриба ва технологияни жорий этиш соҳасида ажойиб меҳнат намуналари кўрсатдилар. Ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб, зиммаларига олган мажбуриятларини ошириб бажардилар. Ана шу мусобақа ғолибларидан ҳар бир хўжалик коллективи ўрнак олиши ва зарбдорларча меҳнат қилиши керак.

Ўнинчи беш йилликда областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдида жуда катта вазифалар турибди. Улар бу йил 450 минг тонна пахта етказишлари лозим. Бугунги кунда қишлоқ меҳнаткашлари баҳорги экиш кампаниясига ҳар тарафлама пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Семинарда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги академиясининг Ўрта Осиё бўлими академик секретари А. И. Имомалиев, СоюзНИХИ директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. Х. Йўлдошев ва бошқа ўртоқлар лекция ўқидилар.

Семинар машғулотида область ижроия комитетининг раиси П Юсупов, область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский, область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев ўртоқлар қатнашдилар.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

ОРЗУ ҚАНОТ ҚОҚДИ

Эргаш ҳеч қачон тонгни бу қадар орзиқиб кутмаганди.

Чой ҳам ичмай, экинзор оралаб, қир томон йўл олди. Бутун борлиғини ширин орзулар оғушига олганди: конга ишга киради, албатта, экскаватор машинисти бўлади! Балки уни ўқишга юборишар... Қандай бўлмасин, қалб орзуси экскаватор машинисти бўлиш.

Ниҳоят «Қўрғошинкон»нинг идорасига етиб келди. Кадрлар бўлимида ўрта бўй, кўзойнагини бурни устига қўндириб олган кишига учради. Ҳаяжонланганиданми, бир дам тек туриб қолди.

— Кел ўғлим, ким керак эди?!

— Ишга кирмоқчиман, — лаблари пичирлади.

— Ишга?!

Кўзойнакли киши озғин, паст бўйли, нимжонгина йигитчага синовчан назар ташларкан, деди:

— Нечанчи синфни битирдинг?

— Ўнинчи.

— Қани, ҳужжатларингни бер-чи... Ҳмм, ҳали ўн саккизга тўлмабсан-да! Ёш экансан, конда ишчи бўлиш учун куч керак, ахир...

Эргашнинг тарвузи қўлтиғидан тушиб, ташқарига чиқди.

Неча кунки, кўнгли ҳеч ёришмайди. Охири конга яқин геология-разведка экспедициясига ёрдамчи ишчи бўлиб жойлашди. Меҳнатсеварлиги туфайли тўрт ой ичида катта ишчи вазифасига тайинлашди. Коллективнинг ишбилармон аъзоларидан бирига айланди.

Конда темирйўл ишчилари етишмасди. У ерда иш оғир: вагонеткалар йўлини ўзгартириш қўлда бажариладн, 60—70 килограммлик рельс бўлакларини қўлда кўтариб юришга тўғри келди. Эргаш бу участкада комсомол-ёшлар бригадаси тузилаётганини билиб қолди. Шунда синфдошлари Мамат Исмоилов, Эргаш Шодиевлар билан бригадага ёзилди. Бу ерда ҳам у ўзини кўрсатди.

Орадан бир мунча вақт ўтгач, пайт пойлаб, кон бошлиғи Полгун олдига кирди:

— Ҳозирги ишим ҳам ёмон эмас, лекин ҳунар ўргансам девдим.

— Ҳар кишининг тақдири ўз қўлида, — маъноли жавоб берди бошлиқ. — Бу савол билан олдинроқ мурожаат қилиш керак эди, йигитча. Хўш, қайси ҳунарнинг этагини тутмоқчисан?

— Экскаватор машинистлиги...

— Ҳозирча ўқишга юборишга имконимиз йўқ, уддасидан чиқсанг, мустақил тайёрлан. Ҳозирман, десанг, қабул комиссиясини ташкил қилиб бериш мендан.

Шунда Эргашнинг кўзларидан ўт чақнаб кетди. Кон бошлиғи унинг ортидан қараб қоларкан: «Шундай отилиб чиқадиганлардан кўпроқ бўлса, иш ҳам яхши кетади» деган фикр ҳаёлидан ўтди.

Шу-шу бўлди-ю, Эргашнинг тинчи бузилди. Эрта-кеч қўлида китоб, сменадан сўнг экскаваторчилар ҳузурига югуради.

Имтиҳонни муваффақиятли топширгач, кекса машинист Толиб Ғалиулинга шогирд бўлиб тушди. Эргаш кабелларни, ключ, эҳтиёт қисмларни текширар, синган қисмларни алмаштирар, экскаваторнинг ҳамма жойларини мойлаб, ишга тап-тайёр қилиб қўяр, бу иш унга завқ-шавқ бағишларди. Шогирднинг ҳаракатчанлиги, меҳнатсеварлигидан эриб кетган кекса, қаттиққўл Толиб ака ричагларни бошқаришни ҳам топшира бошлади.

Мана, ўн бир йилдирки, Эргаш Абдураҳмонов Олтинтопган кон-металлургия комбинати «Қўрғошин кон»даги энг илғор экскаватор машинистларидан бири. Топшириқларини муттасил зиёдаси билан адо этиб келмоқда. Устоз айтганидек, жонидан ортиқ севган касбига виждонан муносабатда бўлади. Иш тугадими, ёрдамчиси Ашир Арслонов билан бирга экскаваторни яна бир бор текширади, қисмларни мойлайди, ишга тахт қилиб, сўнг уйига қайтади.

Эргаш тўққизинчи беш йиллик планини ўтган йилнинг август ойида бажарди. КПСС XXV съездининг делегати Эргаш Абдураҳмонов шу кунларда яна ҳам самарали меҳнат қилмоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.
Олмалиқ.

БИЗНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИМИЗ

ОППОҚ ДАЛА

Февраль қуёши ҳозирданоқ Сурхон водийсини уйғотмоқда. Бу ерда қисқа келадиган қишда базўр ҳордиқ чиқарган ерни уйғотмоқда.

Гулмирза Ниёзов бригадасининг даласи салкам юз гектар келади, аммо ташвиши жуда кўп. «Ҳосил ҳеч қачон ўзидан-ўзи бўлмаслигини ҳар биримиз биламиз. Ҳатто йил яхши келганида ҳам мана шу даланинг пахта инъом этиши учун тер тўкиб ишлашга тўғри келади, — дея фикр юритади бригадир. — Саҳронинг жазирама шамолига, айниқса сув камчилигига қарши ниҳоятда фидокорона меҳнат қилишга тўғри келади».

Сурхондарёнинг «Ленинизм» колхози ветерани Ниёзов йилнинг бултургидек инжиқ келганлигини эсламайди. Баҳорданоқ кишиларнинг кўз ўнгида Амударё суви камайиб кетди, ариқлар қуриб қолди. Бунинг устига саҳронинг жизғанак шамоли гармсел водийни куйдирарди.

—Бригадамиз ҳар гектар майдондан 65 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганди, — дея ҳикоя қилади Гулмирза. — Чигитни тез экиб олдик, экин қийғос униб чиқди. Биринчи майгача парвариш қилишга ҳам улгурдик. Тўсатдан 3 май куни дўл ёғиб берди. Чигитни қайта экишга тўғри келди.

Қуёш бутун нафасини уфуриб, манзилга ёнбошлаганда одамлар фонарларни қўлга олиб, далаларга ошиқишди. Кечалари сув кам парлагани учун қадамба-қадам юриб экин суғоришди. Бу санъаткорона ишни тажрибали мироблардан И. Эшқобилов, М. Бўронов, М. Эшмуродов кабн уста сувчиларга ишониб топширишди. Суғориш шахобчаларидан шундай тадбиркорлик билан фойдаланишдики, натижада бир картани суғоришга етадиган сув билан икки, учтадан картани суғоришди. Кун сайин, ёз бўйи шундай қилишди. Натижада кузга бориб дала оппоқ бўлиб очилган пахтага тўлиб-тошиб кетди Бригада сўзининг устидан чиқди, ўрта ҳисобда беш йиллик мобайнида ҳар йили гектаридан қарийб 60 центнердан ҳосил етиштирилди. Ҳосилдорлик саккизинчи беш йилликдагидан тўққиз центнер кўп бўлди.

Жасорат деб аталган фидокорона меҳнат мана шундай бўлди. Ҳар гектар ердан 70 центнердан рекорд ҳосил кўтарган Жиззахдаги Навоий номли колхознинг А. Раҳматов бошлиқ бригадаси ҳам, Р. Сеитов, Ш. Саломова, А. Синдоров, Р. Орзуматова сингари машҳур бригадалар ҳам, колхоз ва совхозларнинг юзлаб коллективлари, Ўзбекистоннинг барча пахтакорлари ҳам жасорат кўрсатишди. Уларнинг ажойиб муваффақиятлари ҳаммага маълум: тўққизинчи беш йилликда мамлакат олдинги беш йилликдагидан 4,6 миллион тонна кўп — 24,5 миллион тонна пахта қабул қилиб олди. Ингичка толали пахта етиштириш қарийб икки баравар кўпайди. Шу вақт ичида ҳосилдорлик қарийб тўрт центнер ошиб, гектар бошига 30 центнерга етди.

Мамлакатимизнинг барча бурчакларидаги одамлар пахтакорлардан миннатдор, деб айтдик Гулмирза Ниёзовга. Бунга жавобан бригадир доно гап айтди: «Бу далада барча совет кишилари меҳнати мужассам. Бизга сув етказиб бераётган ирригаторларга, янги техника яратиб бераётган машинасозларга раҳмат. Кимёгарларга олимларга, авиаторларга, бутун совет халқига катта раҳмат!».

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. Ниёзовнинг даласи Ўзбекистоннинг суғориладиган уч миллион гектарлик кенг даласининг бамисоли бир ҳужраси. Республикада қандай қилиб, беш миллион тонналик пахта етиштиришга ва ҳосил баракаси тобора ошиб боришига эришилмоқда? Беш йилликда суғориладиган экин майдони беш юз минг гектар кенгайди. Шу вақтгача бундай ўсишга эришилмаган эди! Бунинг устига, бир миллион гектардан ортиқ майдондаги эски массивлар ҳолати тубдан яхшиланди. Бундай тараққиётнинг манбаи нимада? Бу манба — партия ишлаб чиққан аграр сиёсатнинг изчил амалга оширилаётганлигида. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март, 1966 йил май Пленумлари қарорларида, КПСС XXIII ва XXIV съездлари қарорларида белгилаб берилган.

Саҳий қуёш ўлкаси, унумдор заминли диёрга сув обиҳаёт бахш этади. Шу боисдан ҳам бу ерда сувни ернинг қони дейишади. География дарсликларидан Ўрта Осиёнинг Орол денгизига бориб қуйиладиган икки улкан дарёси —Амударё ва Сирдарё борлигини биламиз. Аммо бу дарёларнинг анчагина қисми орқага оқишини фақат мутахассислар билишади. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги биносининг диспетчерлик зали бутун деворини эгаллаб турган катта стендда карталарда йўқ нарсаларни кўрамиз. Бу заминнинг саҳро эгаллаб турган сариқ доғларидан бошқа жамики аъзоси ҳаётбахш томирлар билан қоплаб олингандек туюлади. Дарёлар жазирамадан энтикиб магистрал каналларга бурилиб кетади, суғориш шохобчалари қон томирларини тўлдириш, далаларнинг қон томирларини тўлдириш учун бетон плотиналарида куч тўплашади. Республиканинг сув хўжалиги — тўрт миллиард кубометрдан зиёд 13 та сув омборидан, 146 минг километрдан зиёд канал, 72 минг километр коллектор-зовур тармоғидан иборат.

Ўтган беш йилликда Қарши Магистрал каналининг «механик юраги» ура бошлади. Бундай ноёб иншоот ҳали бирорта мамлакатда ҳам йўқ. 450 минг киловаттли қувватга эга бўлган бутун бир ГЭС насосларга қувват бериб туради. Ҳамза-2 ва Қизилтепа, Аму-Бухоро каналининг иккинчи навбати насос станциялари дарҳол машҳур бўлиб кетди: уларнинг ҳар бири кўз очиб юмгунча — бир секундда 240 кубометр сувни сўриб олиши мумкин.

— Худди электр энергетиклар каби бизда ҳам қатор суғориш системалари ягона системага уланган, шу боисдан ҳам бугунги кунда биз сувни сероб манбадан кам сувли манбага ташлай оламиз, — дейди Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри М. Мамарасулов. — Кўпгина шохобчалардан фойдаланишнинг ўзини индустриал изга кўчирамиз. Автоматика ва телемеханика намликни тежаб-тергаб тақсимлашда ёрдам беради.

Ўзбек деҳқони сувнинг тўла ҳуқуқли хўжайини бўлиб қолди. Қишлоқ меҳнаткашларига қурувчи ирригаторлар ҳаётбахш намликни пешма-пеш етказиб бермоқда. Бу ерда иттифоқ ва республика аҳамиятидаги 51 трест, олтита лойиҳа-қидирув институти мелиорация ишини олиб бораётир. Ҳосилдорлик отрядлари — механизациялашган кўчма колонналар техника билан яхши таъминланган. Уларда экскаватор, скрепер, бульдозерларнинг ўзидан ўн икки ярим мингтадан кўпроқ бор. Бу — бундан беш йил аввалгисидан қарийб уч баравар кўпдир. Қурилиш индустрияси корхоналари мелиорация учун маҳсулотлар етказиб бермоқда.

Бутун мамлакат ёрдамида бунёд этилган мана шу қудратли база ярим саҳро ва қурғоқчиликка қарши кенг ҳужумни авж олдириб юборишга имконини берди. Тўққизинчи беш йилликда 4,7 миллиард сўмлик маблағ ўзлаштирилди. Ўзбекистон сув хўжалиги қурилишининг бундай миқёсларини ҳали кўрмаган эди. Бу маблағ бутун совет ҳокимияти йиллари мобайнида республикада ирригация ва мелиорацияга ажратилган капитал маблағлардан ҳам ортиқ!

Ўтган беш йилликдаги жасоратларнинг баъзи адресларинигина тилга олмоқчимиз. Амударёнинг қуйи оқимида Тахиятош гидроузели, Зарафшонда Оқдарё ва Кармана гидроузеллари ишлай бошлади. Ульянов каналидан кейин яна бир баҳодир канал — Қарши магистрал канали сафга қўшилди. У ўзининг 165 километрлик манзилида илгари унумсиз ҳисобланган ҳозирги қўриқ совхозларнинг ерларига обиҳаёт элтди, бу ерда эндиликда ингичка толали пахта етиштирилмоқда. Аму-Бухоро каналининг 233 километрлик иккинчи навбати қадимий Бухоро воҳасини яшартириб юборди. Беш йиллик тўнғичлари бўлган Катта Наманган, Москва, Боботоғ каналлари янги экинзорларга нам етказиб берди.

Ҳамма ўзгаришлар ҳақида айтиб улгуриш қийин: Фарғона ва Хоразмда, Қорақалпоғистон ва Самарқандда — Ўзбекистон заминининг ҳамма бурчакларида ана шундай ўзгаришлар юз берди.

В. И. Ленин имзо чеккан Декретга биноан Мирзачўлни суғориш бошланган эди. Бундан 20 йил муқаддам КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Мирзачўлни комплекс ўзлаштириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. КПСС XXIV съезди бу ердаги ишларни тугаллаш вазифасини қўйди. «Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг топшириғи бажарилди! Тўққизинчи беш йиллик Мирзачўлни катта ҳаётга бошлади» дейишди бизга чўлқуварлар фаҳр билан.

Бир вақтлари юпун Мирзачўл бўйлаб юзлаб километр йўл босдик. Бугунги кунда Мирзачўл комплекс мелиоратив қурилишининг Бутуниттифоқ академияси бўлиб қолган. Унинг тажрибаси Қарши ва Жиззах чўлларини ўзлаштиришда, Волга бўйи ва Украина жанубидаги майдонларни ўзлаштиришда қўл келмоқда. Мирзачўл мамлакат шарқидаги йирик пахтачилик районы бўлиб, ҳозиргача икки ярим миллион тонна пахта етказиб берди. Мирзачўлда энг юксак меҳнат унумдорлигига, тармоқнинг юксак рентабеллигига эришилди. Бу ерда 45 йирик совхоз бўлиб, уларнинг обод, боғ-роғлар ва посёлкаларга чулғанган қучоғида 30 дан ортиқ миллат кишилари аҳил оила бўлиб яшаб, ишламоқдалар.

— Пахтакорлар кетмон нималигини албатта яхши

(Давоми 3-бетда).

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК МАРРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги партия XXV съездига лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

Тошкентдаги устки трикотаж фабрикаси коллективи КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Унда фаол иштирок этаётган тўқувчилардан Кимё Маҳкамова (чапда) ва Ҳадича Исмоиловалар нормани ҳар куни зиёдаси билан бажаришяпти. Улар шу кунларда 1978 йил ҳисобига маҳсулот беришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЮКСАК БУРЧ

ХАЛҚ соғлиғи — юрт бойлиги деган ҳикматда гап кўп. Шу боисдан ҳам инсон сиҳат-саломатлиги учун нимаики зарур бўлса, ҳаммаси муҳайё қилинмоқда. Областимизда ҳам аҳолига тиббий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Даволаш ишларини намунали ташкил этиш кўп жиҳатдан шифокорларнинг малакасига ва касалхоналарнинг мустаҳкам моддий базасига боғлиқдир. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида бу масалаларга алоҳида эътибор қилингани бежиз эмас. Муҳим ҳужжатда кўп профилли ва ихтисослаштирилган даволаш муассасалари қурилишини рационал бирга қўшиб олиб бориш асосида соғлиқни сақлашнинг моддий базаси ривожлантирилсин, деб таъкидланади.

Ўтган тўққизинчи беш йиллик мобайнида областимизда 25 дан зиёд йирик касалхона қурилиб, ишга туширилди, 30 дан ортиқ шифохона кенгайтирилди. Шу билан бир қаторда улар кўпгина малакали кадрлар билан таъминланди. Врачлар сони 1970 йилга нисбатан 759 кишига кўпайди.

Дорихоналар хизмати ҳам анча яхшиланди. 18 та янги дорихона қурилди. Айниқса, қишлоқларда дорихоналар сони кўпайиб бормоқда, уларни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳозир областимизда 14 минг 850 ўринга эга бўлган 187 та ихтисослашган шифохона, 125 та болалар ва аёллар консультацияси, 10 та йирик медицина-санитария қисми, 519 та фельдшер-акушерлик пункти аҳоли саломатлигини сақлаш йўлида хизмат қилмоқда. Шунингдек, 152 дорихона, 500 дан ортиқ биринчи ва иккинчи категорияли дорихона пунктлари, 13 та дорихона филиали ва 1-дорихона магазини аҳолининг дори-дармонларга бўлган эҳтиёжини таъминламоқда.

Медицина муассасаларида 2626 врач, 11400 га яқин ўрта медицина маълумотли кадрлар ишлаб турипти. Шулардан 14 киши медицина фанлари кандидатидир. 26 киши эса республикада хизмат кўрсатган врач. Кўпчилик медицина ходимларимиз СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан таъсис этилган «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишондоридир.

Республика врачлар малакасини ошириш институтида йилига ўнлаб врачлар ўз малакаларини оширмоқдалар. Область бирлашган касалхонаси, онкология, кўз, тери ва таносил касалликлари шифохоналари ўрта медицина ходимлари учун малака ошириш базалари бўлиб қолди.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ

Шаҳар ва районларда амалий конференциялар ўтказиш одат тусига кирди. Конференцияларда Раҳим Худойбердиев, Атаулла Оқилов, Осолат Қодирова каби таниқли медик олимлар актив иштирок этиб, бой билим ва тажрибалари билан ўртоқлашмоқдалар.

Аҳолига малакали медицина ёрдами кўрсатишнинг юксалаётганлиги ҳамда соғломлаштириш ишларида жамоатчилик вакилларининг актив қатнашаётганлиги натижасида кўп касалликлар таг-томири билан йўқ қилиб ташланди. Медицина хизмати кўрсатиш бўйича шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовут йўқолиб бормоқда.

Юқорида айтганимиздек, мустаҳкам моддий базага эга бўлишнинг кўп афзал томонлари бор. Шу сабабли бу масала доим диққат-эътиборда бўлмоқда. Кейинги тўрт йил ичида Оққўрғон, Оҳангарон районларида кўп профилли 240 ўринга эга бўлган шифохона ва улар ҳузурида кунига 500 дан ортиқ бемор қабул қила оладиган поликлиникалар, Чирчиқ шаҳрида 240 ўринли болалар шифохонаси, тери-таносил касалликлари диспансери, санитария-эпидемиология станцияси очилди. Ангрен ва Олмалиқ шаҳарларида ҳам қурилишлар олиб борилди. Янгийўлда ишга тушган 120 ўринли марказий район касалхонаси, Ўрта Чирчиқ районида фаолият кўрсатаётган замонавий санитария-эпидемиология станцияси ҳам яхшилаб жиҳозланди.

Бекобод районида эса икки қаватли янги бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бўстонлиқ ва Бўка районларида қурилаётган 240 ўринли кўп профилли марказий район шифохонаси ва санитария-эпидемиология станцияси бинолари фойдаланишга тушиш арафасида турибди.

Колхоз ва совхозлар маблағлари ҳисобига кўплаб касалхона ва дорихоналар қурилаётганини айтиб ўтиш керак. Шу билан бирга кичик ва кам ўринли қишлоқ шифохоналари бирлаштирилиб, йирик кўп профилли касалхоналарга айлантирилмоқда.

Аҳолининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишни тобора яхшилаш бизнинг шиоримиздир. Ўнинчи беш йилликда ҳам замонавий фан ютуқлари, диагностика ва даволашнинг янги методлари медицина амалиётига кенг жорий қилинади.

Б. ТОШБЕКОВ,
область соғлиқни сақлаш бўлимининг бошлиғи.

МАШҒУЛОТЛАР МАҲАЛЛАДА ЎТКАЗИЛМОҚДА

Уй бекалари ва пенсионерлардан қарийб икки юз киши белгиланган соатда Тошкент шаҳридаги «Янги шаҳар» маҳалласига тўпланишди. Маҳалла комитетининг раиси коммунист Ҳурсан Мелиқулов таклифига биноан улар халқ сиёсий мактаби машғулотида қатнашиш учун келдилар. Тарих фанлари кандидати Мушарраф Қосимова «Ўнинчи беш йиллик ва совет кишиларининг моддий фаровонлиги даражасини ошириш» деган мавзуда лекция ўқиди.

Маҳалла комитетининг активлари машғулот олдидан клуб деворларига диаграммалар, КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси текстини осиб қўйдилар.

А. Навоий номли адабиёт музейининг илмий ходими, филология фанлари кандидати Фозила Сулаймонова мактаб ишини бошқариб турмоқда.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги йигирмата бошқа маҳаллада ҳам ана шундай мактаблар ишлаб турибди.

(ЎзТАГ).

КООПЕРАТИВ ҚУРИЛИШ ИСТИҚБОЛИ

«Кооператив уй-жой қурилиши ҳажми кўпайтирилсин, кичик шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда ва қишлоқ жойларда якка тартибда уй-жой қурилишига ёрдам берилсин».

(КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасидан).

Тошкент шаҳрида шинам турар-жой ва жамоат бинолари қуриш кўлами йил сайин кенгайиб бормоқда. Кооператив усулда қурилаётган турар-жой биноларининг салмоғи тобора ортиб боряпти. Бу шаҳар Совети Бош капитал қурилиш бошқармасининг кооператив усулда қуришга жиддий эътибор бераётганлиги натижасидир.

Бошқарма ҳузуридаги қурилиш кооперацияси бўлими бошлиғи Саидғани Азимхўжаев кооператив қурилиш истиқболи ҳақида мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

1966 йилдаги Тошкент зилзиласидан сўнг шаҳар аҳолисининг турар-жойларга бўлган эҳтиёжи ошиб кетди. Зилзила оқибатларини зудлик билан тугатиш, бошпанасиз қолган аҳолини қисқа муддатда уй-жой билан тўла таъминлаш чора-тадбирлари белгиланди. Шулардан бири тезлик билан кооперация правлениеларини ташкил этиш ва уларнинг дарҳол иш бошлаб юборишлари учун етарли шароит яратиб бериш эди. Қурилиш кооперацияси бўлими ходимлари бу муҳим вазифани муваффақиятли амалга оширдилар.

Ҳозирги кунгача умумий сатҳи 600 минг квадрат метрга яқин бўлган кооператив квартиралар қуриб битказилди ва уларда 20 мингга яқин оила аъзолари истиқомат қилмоқдалар. Бу рақамларнинг бундан буён жадал суръатлар билан ўсиб бориши табиийдир. Чунки, партия ва ҳукуматимиз бунга кенг йўл очиб бераётир. Шу туфайли кооператив усулда қурилаётган квартиралар сони ортиб бориши билан бу уюшмага аъзо бўлиш истагини билдираётган кишилар сафи ҳам кенгайиб бормоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1975 йил февраль ойидаги «Пойтахтда комплекс қайта қуриш ва ободонлаштириш ишлари сифатини ва суръатини янада ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида кооператив уй-жой қурилишига ҳам алоҳида эътибор берилган. Шу қарорга мувофиқ бу йил унинг ҳажмини 2,5—3 баравар кўпайтириш назарда тутилади. Бу—ҳар йили 2800—3000 оилани янги бошпана билан таъминлаш демакдир. Бу рақамлар ҳам турғун эмас, албатта. Улар йил сайин ўсиб боради. Чунки азим Тошкент шаҳри кенгайиб, ҳар жиҳатдан юксалаётган ҳозирги пайтда кооперациянинг ривожланиши ҳам аҳолининг талаб ва истаклари асосида амалга ошириб борилади.

Шаҳардаги кўплаб йирик қурилиш ташкилотлари қурилиш кооперацияси бўлими ходимлари билан ҳамкорликда иш олиб бориб, бизга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Масалан, «Главташкентстрой»га қарашли 1-уйсозлик комбинати, 8, 153 ва 159-қурилиш трестлари ва бошқа ташкилотлар бунёдкорлари кооператив турар-жойларни барпо этишда алоҳида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиш кераки, квартиралар нархи унинг типи ва сериясига қараб белгиланади. Биринчи аъзолик бадали ва квартира взноси (камида 40 процент миқдорида) тўлангандан кейин, кооперативчи 15 йил мобайнида қолган взносни тўлаши тўғрисида кооперация правлениеси билан шартнома тузади. Бу шартномага қатъий амал қилиш кооперативчининг бурчидир.

Биз фақат район ижроия комитетлари ҳузуридагина эмас, балки йирик саноат корхоналарида ҳам ишчи-хизматчилар талабини ҳисобга олган ҳолда кооператив правлениеларини туздик. Жумладан, Ленин номли электрон заводи, Тошкент тўқимачилик комбинатида кооперация правлениелари намунали иш олиб бормоқда. Бу янги тадбирнинг фойдали жиҳати шундан иборатки, кооператив турар-жойни қайси ишчига бериш масаласини завод маъмурияти касаба союз ташкилоти билан биргаликда ҳал қилади.

Бундай практикани барча йирик саноат корхоналарида, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларида ҳам кенг қўллаш, сўзсиз, ижобий самаралар беради. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида ҳам кооператив турар-жойлар қуриш кўламини кенгайтиришга эришиш йўллари белгиланган.

К. НОРМАТОВ.

ЎЗБЕКИСТОНДА НАШР ЭТИЛГАН

Тошкентда Ўзбекистон нашриётлари босиб чиқарган энг яхши китоблар виставкаси «Съезддан съездгача» деб аталади. Бу виставка КПСС XXV съездига ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездига бағишланган.

Виставкага қўйилган китоблар экономика ва маданиятни ривожлантиришда республика меҳнаткашлари эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилади. Булардан кўплари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган. Стендларга ленинча халқлар дўстлигининг улуғворлиги тўғрисидаги мақолаларнинг тўпламлари, Карл Маркснинг ўзбек тилида нашр этилган «Капитал»ининг томлари, В. И. Ленин асарлари қўйилган. Л. И. Брежнев, партия ва ҳукумат бошқа раҳбарларининг асарлари ҳам шу китоблар билан ёнма-ён турибди. Экспозицияга ўзбек совет энциклопедиясининг дастлабки томлари, олимларнинг асарлари, Ўзбекистон ва қардош республика адибларининг асари қўйилган. «Прогресс» республика бўлими— янги нашриёт коллективи шарқ халқлари тилларида босиб чиқарган китобларини намойиш этмоқда.

Виставка стендларидан жой олган юзлаб нашрлар ёрқин суратлари, полиграфия жиҳатидан аъло даражада безатилганлиги билан кишини қувонтиради. Республика нашриётларининг ходимлари ва матбаачилари учун ушбу беш йиллик ғоят саҳоватли беш йиллик бўлди — уларнинг босиб чиқарган кўплаб асарлари катта-катта кўрикларда юқори баҳоларга сазовор бўлди.

Республикада йилига қарийб икки мингта китоб нашр этилмоқда, бу китобларнинг тиражи 40 миллион нусхадан ортади.

(ЎзТАГ).

МАҲСУЛОТНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

Ўтган хўжалик йили баракали бўлди. Бўлимимиз сабзавоткорлари планни анча ошириб бажардилар. Ҳар гектар ердан 26 тоннадан ортиқ сабзавот сотилди. Ялпи топширган маҳсулот 4 минг тоннадан ошди, 650 тонна картошка етиштирилди. Боғдорчиликда ҳам ҳосил мўлжалдагидан анча мўл бўлди. Даромад кўпайди.

Ҳаммамиз КПССнинг XXV съезди вахтасида туриб ишлаяпмиз. Баҳорда эртаги кўчат экиладиган майдонлар кафтдек текисланди, арик олиб қўйилди. Бу йил 90 гектар ерга помидор кўчати, 30 гектар ерга эртаги карам ниҳоллари қадалади. Картошка майдонини 75 гектарга етказамиз. Экинлардан олинадиган ҳосилни ўтган йилга нисбатан бир ярим баробарга кўпайтиришни асосий мақсад қилиб қўйдик.

Уғит тўплаш, далага ташиб чиқаришда махсус бригада ташкил этилган. Бригада аъзолари агрономнинг маслаҳатига мувофиқ чириган гўнгларни ер бошига ташиб чиқаришмоқда. Бу соҳада техникадан фойдаланиш анча яхшиланди. Компост қилишга ҳам эътиборни кучайтирдик. М. Шерматов, Ж. Бердиев, Б. Қўрғоновга ўхшаш илғор, тажрибали сабзавоткорлар 20 февралдан кечикмай кўчат ўтказишни оммавий тус олдириб юборамиз, дейишмоқда.

Биз, сабзавоткорлар КПСС XXV съездини дала ишларини намунали йўлга қўйиш ва экишни оммавий тус олдирган бир вазиятда кутиб оламиз.

А. НАЖИМОВ,
Янгийўл районидаги Свердлов номли совхоз 1-бўлимининг бошқарувчиси.

ПРОПАГАНДИСТНИНГ ШАХСИЙ ПЛАНИ

Пропагандистлар меҳнаткашларни халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида зарбдор меҳнат қилишга сафарбар этишда кўп ишларни амалга ошираётирлар. Москвадаги Владимир Ильич номли завод пропагандистларининг ташаббуси билан бошланган «Беш йиллик ва пропагандист» ватанпарварлик ҳаракати кенг ёйилди. Эндиликда сиёсий, иқтисодий ўқув раҳбарлари тингловчилар назарий материалларни қандай ўзлаштираётганликлари билангина қизиқиб қолмай, ишлаб чиқаришда қандай натижаларга эришаётганликлари, жамоат ҳаётида қандай иштирок этаётганликлари билан ҳам кўпроқ қизиқмоқда. Бунинг натижасида кишилар онгининг ўсишига, уларнинг меҳнатдаги ижодий активлиги ортишига самаралироқ таъсир кўрсатиш мумкин бўлмоқда.

Тажриба шуни кўрсатадики, пропагандистларнинг ташкилотчилик - тарбиявий иши улар шахсий ижодий планларни ишлаб чиққан вақтда кўпроқ мақсадга йўналтирилган бўлади. Шахсий ижодий план пропагандист ишининг шакл ва методлари йиғиндисидан иборат бўлиб, пропагандистнинг ғоявий-тарбиявий ишларни амалга оширишда конкрет иштирок этишини белгилаб беради, тингловчиларда марксча-ленинча дунёқарашнинг самаралироқ шаклланишига ёрдамлашади. Бу план пропагандистнинг ўқитиш, тарбиявий ва ташкилий ишлар олиб бориш вазифаларини бир-бири билан мустаҳкам боғлаш имконини беради.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигидаги илмий коммунизм бўйича проблема семинари раҳбари ўртоқ Т. Умаровнинг плани ишга ижодий нуқтаи назардан ёндошиш намунаси бўла олади. Унинг планида машғулотлар ўтказишнинг хилма-хил формалари назарда тутилган. Марксизм-ленинизм классиклари асарларини ва партия ҳужжатларининг изчиллик билан пухта ўрганиш учун тингловчиларда катта қизиқиш уйғотишга алоҳида эътибор берилган. Планда шунингдек тингловчиларни агитация-оммавий ва пропагандистик ишга тайёрлаш ҳам назарда тутилган.

Пропагандистлар планида машғулотларнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш юзасидан тадбирлар белгиланибгина қолмай, тингловчиларнинг план топшириқлари ва съезд шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашдаги активлиги ва ташаббускорлигини ошириш йўлида нима ишлар қилиниши лозимлиги ҳам кўрсатилади. Бу ўринда Чирчиқ шаҳридаги «Узбекхиммаш» заводи цех бошлиғининг ўринбосари, «КПСС — коммунистик қурилишнинг раҳбар ва ташкилотчи кучи» курси бўйича марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандисти ўртоқ А. Тарликовнинг ижодий плани билан таништириш мумкин. Бу планда жумладан қуйидаги тадбирлар кўрсатилган:

— мактаб тингловчилари билан «Ўнинчи беш йиллик — коммунизм моддий-техника базасини яратишда, ишнинг самарадорлиги ва сифатини оширишда янги босқич» мавзуида назарий конференция ўтказиш;

— марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, партия ҳужжатларини ўрганиш юзасидан группали ва якка тартибдаги консультациялар уюштириш;

— амалий машғулотлар ўтказиш юзасидан инструктаж;

— ўнинчи беш йилликда цех коллективининг вазифалари тўғрисида махсус машғулотлар ўтказиш;

— тингловчилардан Хаиров, Киселев ва Акбаров ўртоқларга уларнинг участкаларида иш планларини тузиш юзасидан ёрдам кўрсатиш;

— «Бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш» ҳаракатини бошлаб берган токарь В. Момаев ва унинг издошлари билан учрашув уюштириш;

— лекция ва суҳбатлар ўтказиш юзасидан тингловчи-сиёсий ахборотчилар ва агитаторлар билан группали методик консультациялар ўтказиш.

Пландаги бу қисқа ва лўнда сатрлар орқасида пропагандистнинг катта ижодий ишини, ўзининг ҳар бир тингловчисини жуда яхши билганлигини, пропагандистик ишдаги бой амалий тажрибасини кўриш мумкин. Ўртоқ А. Тарликов ишлаб чиқаришнинг жуда кўп масалаларига аралашади, ҳар бир тингловчига завод коллективи олдида турган вазифани ҳал этишда ўз ўрнини тўғри белгилаб олишга ёрдам беради.

Мактаб раҳбари Тарликовнинг тажрибаси шуни яққол кўрсатадики, пропагандистнинг мураббий ва ташкилотчилик роли катта аҳамият касб этиши мумкин. Бунинг учун доимо изланиб, ижодий иш олиб бориш керак. Завод партия ташкилоти, сиёсий маориф кабинети Тарликов сингари порапгандистларга методик жиҳатдан катта ёрдам кўрсатаётир.

Москва пропагандистларининг қимматли ташаббуси областимиздаги кўпгина корхоналар, ташкилотларда конкретлаштирилиб, ривожлантирилмоқда. Айниқса, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация бирлашмасида бу ташаббус кенг ёйилган. Авиация бирлашмаси пропагандистларининг шахсий планларида ўз бирлашмаларининг асосий вазифаларигина ҳисобга олиниб қолмай, шу билан бирга сиёсий мактаб ва семинарлар тингловчилари ишининг ўзига хос томонлари, уларнинг касб ва сиёсий тайёргарлиги ҳам ҳисобга олинган. Масалан, «Социалистик жамиятда инженер меҳнати» семинар планига бош технолог бўлими бошлиғининг ўринбосари пропагандист ўртоқ Б. А. Кононов социалистик мажбуриятлар ва шахсий планларни ишлаб чиқишда тингловчиларга ёрдам кўрсатишни назарда тутадиган пунктни ҳам киритган.

Пропагандист барча муқобил шахсий планларда конкрет ишлар ва муддатлар кўрсатилибгина қолмай, техникани ривожлантириш ва илғор технологияни жорий этишда тингловчиларнинг ижодий ҳиссаси масалаларини ҳам қамраб олинишига ҳаракат қилган.

Иваново области пропагандистларининг тажрибасидан фойдаланиб, Борис Александрович семинар тингловчиларининг таклифларини ва бу таклифларнинг амалга оширилишини ҳисобга олиб боради. Ҳар бир машғулотда у тингловчилар ишига баҳо беради, бунда ўртоқларча беллашув руҳини қўллаб-қувватлайди, энг яхши тингловчилар ишини мисол қилиб кўрсатади.

Пропагандистнинг шахсий ижодий планида бирлашма ишига ўзи қандай ижодий ҳисса қўшиши ҳам ёзиб қўйилган. Масалан, ўтган ўқув йилида бу соҳада ўртоқ Кононов учта рационализаторлик таклифи берганлиги, бу таклифдан иккитаси жорий қилиниши туфайли салкам ўн минг сўмлик иқтисодий самара олинганлигини кўрсатиб ўтиш мумкин.

Биз сиёсий мактаб ва семинарлар раҳбарларининг шахсий ижодий планларидаги айрим томонларнигина кўриб чиқдик. Ана шу мисолларнинг ўзиёқ шуни кўрсатадики, ўйлаб тузилган планлар съезд арафасидаги пропагандистик ишларнинг ўзига хос жанговар программаси ҳисобланади.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, айрим ижодий планлар юзаки тузилган, уларда тингловчиларнинг индивидуал хусусиятлари, мазкур коллектив олдидаги вазифаларнинг ўзига хос жиҳатлари ҳисобга олинмаган. Бир қатор партия ташкилотларида шахсий ижодий планларнинг бажарилиши якунлаб турилмайди, энг яхши пропагандистларнинг — тарбиячи ва омма ғоявий мураббийларининг тажрибаси умумлаштирилиб, ёйилмайди. Бу масалалар сиёсий маориф кабинетлари ҳамда маҳаллий матбуот, радиода ёритилиб турилса мақсадга мувофиқ иш бўларди.

КПССнинг XXV съездини муносиб кутиб олиш учун Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилган пойтахт областимизнинг меҳнат коллективлари 1976 йил план топшириқларини ошириб бажариш учун астойдил ишламоқдалар. Партия пропагандистларининг фахрли бурчи социалистик мусобақа қатнашчиларининг олдинги сафларида бўлиш, коллектив ҳар бир аъзосининг ишлаб чиқариш ва сиёсий активлигини янада кучайтиришга ёрдамлашишдан иборат.

Д. УСМОНОВ,
Тошкент область партия комитети сиёсий маориф уйи мудирининг ўринбосари.

БЕШ ЙИЛЛИК ВА ПРОПАГАНДИСТ

БИР КОРХОНА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЗАРБДОР ОДИМ

Корхонада ўнинчи беш йиллик зарбдор одим билан бошланди. Ишлаб чиқариш пешқадамлари, новаторлар, техника ижодкорлари янги беш йилликда ва аввало унинг дастлабки йилида янада салмоқлироқ натижаларни қўлга киритиш учун курашмоқдалар. Ветеран ишчилар ва бошқа илғорлар янги-янги ташаббуслар билан чиқиб, зиммаларига шахсий социалистик мажбурият олишмоқда.

Жумладан, 2-цех пайвандчиси Р. Абдуқодиров КПСС XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, шу йилнинг биринчи квартали планини 14 февралда бажариш, бир беш йилликда икки беш йиллик ҳажмида маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олди. Бу ташаббус издошлари кун сайин кўпайиб боряпти. 8-цех ишчиси Т. Головченко биринчи квартал планини 18 февралда бажаришга сўз берди. У ўнинчи беш йиллик топшириғини 1979 йилнинг сентябрь ойида адо этиш ва тежалган металлдан 1,7 миллион метр сим ишлаб чиқаришга аҳд қилди. Шунингдек, уч ёш ишчига ўз касбини ўргатиш мажбуриятини олди.

ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАЛАР КОНКУРСИ

Деворий газеталар коллектив ҳаёти ва фаолиятининг кўзгусидир. Бу кўзгуда энг янги меҳнат ютуқлари, сўнгги янгиликлар ўз аксини топади. Шунингдек, қолоқ ва дангасалар, ичкиликбозлар, прогулчилар ўз қиёфаларини кўриб, ҳамкасблари орасида изза бўладилар. Бир сўз билан айтганда, деворий газета ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва коллективни тарбиялаш борасида муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг маъмурияти деворий газеталарнинг мана шундай объектив қудратига муносиб баҳо бериб, конкурс эълон қилди. Бу конкурсда комбинатда чиқаётган 30 та деворий газетанинг барчаси иштирок этади. Г. Шчербаков раислигида конкурс ҳайъати тузилди. Ғолиблар учун учта мукофот таъсис этилди.

Тошкент районидаги К. Маркс номли колхозда теплица комбинати коллективи ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили учун зиммаларига катта социалистик мажбуриятлар қабул қилган. Улар ҳар квадрат метр ердан самарали фойдаланиш, унумдорликни ошириш учун курашмоқдалар. Бу йил давлатга 600 тонна ўрнига 720 тонна сабзавот маҳсулотларини етказиб бериш учун ҳаракат қилинмоқда.

Шунингдек цитрус ўсимликлари ўстириш ва ҳосил олишда ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Суратларда: (юқорида) илғор звено бошлиғи Т. Алихўжаев, (пастда) комбинатнинг илғор сабзавоткорларидан Ш. Тошпўлатов, Н. Тошпўлатова, Ё. Расулов ва комбинат директори И. Муниров ўртоқлар.

Н. Тўраев фотолари.

Янги китоблар

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ АСОСИДА

Савдо корхоналари фаолияти самарадорлигини ошириш кўп жиҳатдан хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш билан узвий боғланган.

Иқтисодчи олимларимиз халқ хўжалигидаги бошқа корхоналар каби савдо корхоналарига ҳам хўжалик ҳисобини изчиллик билан киритиш ва шу асосда уларнинг рентабеллигини яхшилаш масалалари бўйича ҳам тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар.

Тошкент қишлоқ хўжалиги институти сиёсий иқтисод кафедрасининг доценти М. Н. Хасанованинг «Ўзбекбирлашув» чакана савдо корхоналари мисолида хўжалик ҳисобини такомиллаштириш масалаларига бағишланган монографияси ана шулар жумласидандир.

Монография олти бобдан иборат. Биринчи бобда хўжалик ҳисобининг назарий асослари ёритилган. Автор бу масала бўйича адабиётимиздаги мунозарага маълум якун ясаб, хўжалик ҳисоби фақат объектив иқтисодий категориягина эмас, балки социалистик корхоналарни планли бошқариш методи эканлиги, унинг социализмнинг иқтисодий қонунлари асосида амалга оширилишини қайд қилиб ўтади, хўжалик ҳисоби принципларини савдо соҳасида қандай намоён бўлишини кўрсатади. Хўжалик ҳисобининг муҳим принципларидан бири — меҳнаткашлар ва корхона коллективи манфаатларини социалистик жамият манфаатлари билан бирга қўшиб олиб бориш эканлигини асослаб беради.

Иккинчи бобда савдо соҳасида хўжалик ҳисобининг шакллари ҳақида сўз бориб, тўла ва ички хўжалик ҳисобини ўзаро умумийлиги ва фарқи, хусусиятлари назарий жиҳатдан ёритилади, савдо корхоналарини ички хўжалик ҳисоби асосида бошқариш масаласига бағишланган комплекс тавсияномалар, автор ўзи ишлаб чиққан тадбирлар билан китобхон таништирилади, мувофиқ эканлиги баён қилинади. Бу иш билан боғланган ҳисоб ишларини марказлаштириш ва такомиллаштириш йўллари батафсил тушунтирилади.

Хўжалик ҳисобини такомиллаштиришдаги муҳим шартлардан бири — чакана савдо товар оборотини планлаштириш сифатини яхшилаш масалаларидир. Планлаштиришдаги камчиликларни бартараф қилиш ва планлаштиришни яхшилаш учун иқтисодий ахборотлардан, аҳолининг даромад ва харажат баланслари каби материаллардан фойдаланиб, автор аҳоли талабларини пухта ўрганиш, товар запасларини камайтириш ҳисобига аҳолига хилма-хил ассортиментларда маҳсулот ва буюмлар етказиб бериб, товар обороти планини бажариш ва ошириб бажариш масалалари бўйича тавсияномалар беради.

IV бобда чакана савдо корхоналарининг даромад ва харажатлари таҳлил қилинади. Савдо корхоналарининг даромад манбаи бўлган савдо скидкасининг даражаси айрим товарларни сотиш харажатларини қоплаш учун етарли эмаслиги кўрсатилади, скидкаларни товар хиллари бўйича тармоқлаштиришни қайта кўриб чиқишга қаратилган таклифлар киритилади.

Монография айрим камчиликлардан холи эмас. Китобда савдо корхоналарининг фойдаси ва унинг тақсимлаш функцияси ҳақида гапирилса ҳам, лекин матлубот кооперацияси системасида фойданинг тақсимлаш хусусиятлари, унинг саноат корхоналаридан фарқи асосли тарзда кўрсатилмаган, маълумки, матбуот кооперациясида фойдани тақсимлашда ҳали кўп камчиликлар бор, фойданинг савдо ташкилотлари ихтиёрида қоладиган қисми миқдорига қараб ташкил қилинадиган қатор пул маблағлари фондлари ва улардан фойдаланишдаги камчиликларни таҳлил қилиш ва бу соҳада таклифлар бериш хўжалик ҳисобини яхшилашнинг муҳим масалаларидандир.

Монографияда хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашда ва такомиллаштиришда молия-кредит системаси ролини ошириш масалалари кам ўрганилган. Автор ўзининг келажакдаги ишларида кўрсатилган масалалар бўйича тадқиқот ишларини давом эттириши мақсадга мувофиқдир.

Монография илмий ходимлар, ўқитувчилар, студентлар, савдо ташкилотларининг раҳбарларига тавсия қилинади.

Ҳ. СОБИРОВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор.

ОППОҚ ДАЛА

(Боши 1-бетда).

билишади, лекин у билан белни қайиштириб ишлашга эҳтиёж тобора камаймоқда, — дейди суҳбатдошимиз Гулмирза Ниёзов. — Пахтакорнинг оғир меҳнати борган сари кўпроқ машиналар зиммасига юклатилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Беш йиллик мобайнида Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Ўзбекистоннинг ўзининг, бошқа республикаларнинг заводлари хўжаликларга 80 мингдан кўпроқ трактор 28 минг автомобиль, қарийб 10 мингта комбайн, 21 минг пахта териш агрегатлари, кўплаб бошқа техникани етказиб бердилар. Ҳар бир меҳнатчи ҳисобига энергия билан таъминланиш шу вақт ичида 20 процент ошди.

Колхоз ва совхозларнинг замонавий техника билан таъминланиши, механизаторлар малакасининг ошиши энг мураккаб иш ҳисобланган ҳосил йиғим-теримини механизациялашда катта қадам ташлашни белгилаб берди. Ўтган мавсумда республикада машиналар билан 2,3 миллион тонна пахта териб олинди. Бу нима демак? Шунча миқдордаги ҳосилни қўлда териш учун 1,5 миллион киши бир ой тер тўкиб ишлаши лозим бўларди. Шу боисдан техникадан самарали фойдаланиш ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Ўтган кузда донгдор пахта усталари Турсуной Охунова, Бобошер Шовқиев, Жиниқул Рустамов, Тўлан Дадажонов, Отамурод Худойназаров каби юзлаб механик-ҳайдовчилар 300—400 тоннадан пахта териб беришди. Илғорлар тажрибасини кўплаб коллективлар ўрганмоқдалар.

— Ўзбекистон эндиликда беш миллион тоннадан пахта ҳосили кўтараётган экан, бунда бизга «Тошкент» типидаги ажойиб навларни етказиб бераётган Содиқ Мирахмедов ва унинг шогирдлари сингари олимларнинг ҳам хизмати бор, — дейди Самарқанддаги К. Маркс номли колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ж. Юсупов.

Ўтган йилиёқ вилтга чидамли «Тошкент-1» нави республикада 1,2 миллион гектар майдонни, жами экинзорларнинг 70 процентини эгаллади. Биологлар эса «Тошкент» навларини яхшилаш ишини давом эттирмоқдалар, янги, вилтгагина эмас, бошқа касалликларга ҳам чидамли, шунингдек, йиғим-терим олдидан дефолиацияни талаб қилмайдиган навларни яратмоқдалар.

Гулмирза Ниёзов бугунги кунда ҳосилни машинасозлар ҳам, кимёгарлар ҳам бунёд этишмоқда деб тўғри айтди. Республика деҳқонлари пахта ҳосилининг ярмини ўғит қўлланаётганликлари туфайли етиштирмоқдалар. Олимлар ва конструкторлар даланинг куч-қувватини ошириш тўғрисида қайғурмоқдалар. Бепоён Ватанимизнинг ҳамма бурчакларидаги миллионлаб совет кишиларининг куч-ғайратини эса санъаткор пахта устаси ўз меҳнати билан, қалб қўри билан ҳар бир туп ғўзага етказмоқда.

Ўзбекистон ўнинчи беш йилликда янги юксакликларга кўтарилади. Республика партия ташкилоти деҳқонлар олдига 1980 йилда олти миллион тонналик маррани эгаллаш вазифасини қўйган. Вазифа мураккаб, лекин қишлоқ меҳнаткашлари уни бажаришга қодирлар. Сув хўжалиги қурилиши кенг миқёсларда давом эттирилади. Давлат биргина шунинг ўзига тўққизинчи беш йилликдагидан 23 процент кўп — 5,7 миллиард сўмлик капитал маблағ ажратган. Мирзачўлни забт этишнинг йигирма йиллик тажрибасидан фойдаланиб, Қарши, Жиззах, Сурхон-Шеробод чўлларида ва Қорақалпоғистонда 462 минг гектар қўриқ ерни комплекс ўзлаштириш лозим бўлади. Андижон, Толлимаржон, Туямўйин сингари янги қўлбола денгизлар лиммо-лим тўлади. Бошқа сув омборлари бунёд этилади, уларнинг ҳажми 1980 йилга бориб ўн миллиард кубометрдан ошиб кетади. Ҳужум давом эттирилади...

Ўзбекистонда февраль — табиатнинг уйғониш ойи. Яқин орада Гулмирза Ниёзов ўз даласига меҳнат қилгани чиқади. Бутун колхоз, республиканинг барча деҳқонлари ҳам унинг бригадаси каби далага чиқади.

Н. ГЛАДКОВ,
О. ДРОНОВ,
И. МУҚИМОВ,
«(Правда»нинг махсус мухбирлари).
Ўзбекистон ССР.
(«Правда», 17 февраль»).

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

ЯҚИНДА СоюзНИХИнинг мажлислар залига ишчилар, ходимлар, шу атрофда яшайдиган аҳоли коммунистик тарбиянинг актуал масалалари ҳақида суҳбатлашиш учун тўпландилар.

Йиғилишни район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири М. Тўрахўжаев очди.

Район ички ишлар бўлимининг ходими В. Сатторов ўз сўзида қонунбузарликка қарши кураш масалаларига тўхталди. Район прокурорининг ўринбосари Канеева оила ҳақидаги қонунчиликни амалга ошириш вазифалари ҳақида гапирди.

— Майда безорилик ва тартиббузарлик, — дейди район халқ судининг раиси А. Усмонов, — деярли ҳамиша ичкилик оқибатида келиб чиқяпти. Ичкиликбозликка қарши кураш вазифасини жамоатчилик, кўнгилли дружиначилар ўз зиммаларига олиб тўғри иш қиляптилар.

СоюзНИХИ директори С. Йўлдошев, пахтачилик техникумининг директори О. Ортиқов, 3-мактаб директори Н. Г. Ким, институт катта илмий ходими Ф. Иброҳимов, СоюзНИХИ марказлашган экспериментал базасининг директори А. Қамбаров ўртоқлар ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Район суд ва прокуратура ходимлари посёлка аҳолиси ва СоюзНИХИ ишчи-хизматчиларининг совет қонунчилигига оид саволларига жавоб бердилар. Учрашув сўнггида дружиначилар кўнгилли отрядига ёзилганларга гувоҳнома топширилди.

Д. АЮПОВА,
Орджоникидзе райони.

Дунё овози
чет эл хабарлари

И. ФАХМИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КОҲИРА. Миср бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри И. Фахми, Совет Иттифоқининг барча манфаатдор томонларни, жумладан Фаластин озодлик ташкилотини иштирок эттирган ҳолда Яқин Шарққа бағишланган Женева конференциясининг ишини яна бошлаш тўғрисидаги таклифи ижодий қадамдир, деди.

И. Фахми СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг БМТ Бош секретари К. Вальдхаймга мактубини шарҳлаб, бу мактуб «Совет Иттифоқи арабларнинг ҳақ-ҳуқуқларини қўллаб - қувватлаётганлигининг ҳамда СССР-Женева конференцияси замирида Фаластин масаласи ётган Яқин Шарқ можаросини ҳал этиш учун табиий ўрин эканлигига аминлигининг ёрқин ифодасидир», деб таъкидлади.

ПЕРУ РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ МАҚСАДИ

ЛИМА. Перу министрлар кенгашининг раиси ва ҳарбий министри Хорзе Фернандес Мальдонадо қуйидагиларни айтди: Перу революциясининг ғалабаларини ҳимоя қилмоқ, халқнинг мазлум табақалари тамомила озод бўлиши сари силжишни таъминламоқ учун Перудаги революцион ва ватанпарвар кучлар бирлашишлари зарур. У революциянинг асосий мақсади — социализм қуриш ва мамлакатни бошқаришда бутун аҳолини иштирок эттиришдан иборатдир, деди.

ПОРТУГАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЛИССАБОН Бу ерда Португалия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Португалия янги конституциясини ишлаб чиқиш билан боғлиқ масалаларга ҳамда қонун чиқарувчи мажлисга ўтказиладиган сайловга бағишланди. Португалия Компартиясининг бош секретари Алваро Куньял матбуот конференциясида пленумнинг иши тўғрисида ахборот берди. У пленум таъсис мажлисида конституция тезроқ ишлаб чиқилиши ҳамда конституция тезроқ кучга кириши зарурлигини ёқлаб чиққанлигини маълум қилди. Бу эса мамлакатда янги демократик тартиботни қонунлаштиради.

ЛИВАН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МУРОЖААТИ

БАЙРУТ. Ливан республикасининг президенти С. Франжье Ливан халқига мурожаат қилиб, министрлар кабинети Суриянинг актив иштирокида мамлакатнинг сиёсий ва диний гуруҳлари билан келишган ҳолда ишлаб чиққан сиёсий ва социал ислоҳотлар тўғрисида гапирди.

Президент эълон қилган ислоҳотлар чуқур ички сиёсий танглик сабабларини йўқотишга қаратилгандир.

(ТАСС).

БАНГЛАДЕШДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

ДАККА. Бир группа прогрессив жамоат арбоблари қамоққа олинганлиги бу ерда расман эълон қилинди. Қамалганлар орасида таниқли ёзувчи, «Бангладеш—СССР» дўстлик жамиятининг раҳбарларидан бири Кхандакер Муҳаммад Илёс бор. (ТАСС).

ЧИЛИ ХУНТАСИНИНГ ЁВУЗЛИКЛАРИ

КОПЕНГАГЕН, 16 февраль, (ТАСС). «Ланд ог фольк» газетаси бугун чилилик икки аёл, Лаура Мария Эрмосиль ва Мария Лорета Пелиссьернинг Чили фашист хунтаси қамоқ-лагерларда уларни ва бошқа махбусларнинг ваҳшийларча қийноққа солганликлари тўғрисидаги ҳикоясини босиб чиқарди. Махбусларнинг оила аъзоларига ёрдам берганликлари учун уларни қамоққа ташлашган. Ана шу аёлларнинг сўзларига қараганда электр токи билан қийнаш азоб-уқубатларнинг кенг тарқалган турларидан биридир. Махбусни темир кроватга боғлаб қўйиб кроватга ток берилади.

Хунта жаллодлари ҳатто ҳомиладор аёлларни ҳам аямайдилар. Гувоҳлик берувчилардан бири фарзанд кутаётган аёл билан бир камерага тушиб қолган. Калтаклашганидан кейин у аёл қора қонга бўялган бўлса ҳам унга ҳеч қандай тиббий ёрдам берилмаган. Ҳалиги аёлни дастлаб электр токи билан қийнашган, унинг томир уриши сусайиб қолганида «ҳушига келтириш» учун дўппослай бошлашган.

Қийноққа солишнинг алоҳида бир тури шундан иборатки, махбусни бир кубметр ҳажмдаги ящикка солиб қўйишади. Аёллардан бири икки ой мобайнида ана шундай ящикда ушлаб турилган.

«Автопал» машинасозлик заводи социалистик интеграцияда актив иштирок этмоқда. Бу корхона маҳсулоти бир қатор чет элларга экспорт қилинади. 1970 йилдан бошлаб «Автопал» Совет Иттифоқига «Жигули» автомашиналари учун чироқлар етказиб бермоқда. Суратда; корхона ишчилари Л. Кододова ва Я. Шмидова рефлекторлар сифатини кўздан кечиришмоқда. ЧТК—ТАСС фотоси.

Фан ва техника янгиликлари

ЭЛЕКТРОТРАКТОР

Грузиядаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтида электр токи ёрдамида ҳаракатланувчи трактор яратилди. Трактор токни электр симларидан ёки кўчма электростанцияларидан олиши мумкин.

Электротрактор тоғ бағирларида ва адрларда ишлаш учун мўлжалланган бўлиб, синовдан муваффақиятли ўтди. Тез орада бундай тракторлар саноат миқёсида ишлаб чиқарила бошланади.

АНИҚ ТЕРМОМЕТРЛАР

Совет олимлари инфрақизил ва ультрабинафша нурларини ишга солиб, янги термометр яратдилар. Кельвин шкаласи бўйича 600 дан 2000 даража иссиқликни ўлчай оладиган бундай термометрлар чўян, пўлат, алюминий, шиша, полимерлар ишлаб чиқариш, металл қирқиш асбоблари тайёрлаш ва қайта ишлаш ҳамда бошқа процессларда қўлланилганда катта самара бериши маълум бўлди. Бундай термометрлар астрофизик ва биологик текширишлар, космик техника, авиация ва бошқа соҳаларда ҳам қўллана олади. Термометр Ленинграддаги Д. И. Менделеев номли метрология институтида яратилди.

«ЯКУТИТ»

Ёқутистонлик геологлар абадий музликларни текшира туриб, қўнғир рангли тош топиб олдилар. Янги топилма жуда қаттиқ бўлиб, шлак парчасини эслатади.

Текширишлар янги топилманинг қаттиқлиги олмосникига яқин эканлигини кўрсатди. Геологлар янги минерални «Якутит» деб номладилар. Уни ер қазиш ишларида фойдаланиладиган механизмлар тишларини тайёрлашда, металл қирқиш ва бошқа ерларда ишлатилиши мумкинлиги ҳақида фикрлар юритилмоқда.

САБЗАВОТЧИЛИКДА КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯ

*** ҲОСИЛДОРЛИК 1000 ЦЕНТНЕР. * ДАВЛАТГА 1100 ЦЕНТНЕР УРУҒ. * САБЗАВОТЧИЛИКДАН 400 МИНГ СЎМ СОФ ФОЙДА.**

КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ «БЎЗСУВ» АЪЛО НАВЛИ УРУҒЧИЛИК СОВХОЗИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН.

Сабзавоткорлар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида зиммаларига ҳар гектар ердан 600 центнердан маҳсулот етиштириб, давлатга 1000 центнердан ортиқ юқори навли сабзавот уруғи етказиб бериш мажбуриятини олган эдилар. Улар бу юксак социалистик мажбуриятни бажариш йўлида ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилдилар.

Республикада ягона аъло навли сабзавот экинлари уруғи етиштирадиган хўжалик илғор фан ютуқлари, тажриба, комплекс механизация ва маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланиш туфайли аъло навли уруғ топширмоқда.

Партиямизнинг XXIV съездида қишлоқ хўжалик ходимлари олдига жуда катта вазифалар қўйилган. Сабзавотчиликни комплекс механизациялаш йўли билан янада ривожлантириш, меҳнаткашларни сифатли ва арзон сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш асосий вазифалардан биридир. Бу вазифа сидқидилдан бажарилаётир.

Ўтган беш йилликнинг дастлабки йилида совхозда ҳар гектар ердан 18,5 тоннадан помидор ҳосили олинган бўлса, ўтган йили 76 тоннадан аъло сифатли маҳсулот топширилди.

Сабзавотчиликда маҳсулот таннархини арзонлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Механизация кучи билан экилганда меҳнат сарфи камаяди, бажариладиган иш муддати анча қисқаради. Олдинги пайтларда фақат помидор кўчатини экиш учун бир, бир ярим ой сарфланган бўлса, ҳозир бир ҳафтада экилаётир ва ишлов бериш бошлаб юборилаётир. 1 гектар майдонга қўлда экиш учун 110 сўм сарфланса, механизация кучи билан экилганда 25—29 сўм атрофида харажат қилинади. Экишдан 26 иш куни тежаб қолинади.

Кейинги йилларда сабзавотчиликни ихтисослаштириш катта самара бермоқда. Совхозда 8 та бригада ихтисослаштирилиб комплекс механизациялашди. Бригада бошлиқлари икки вазифани бажаради. У механизатор сифатида тракторни бошқариб, шу билан бирга коллективга ҳам бошчилик қилади.

Самиддин Муталиев бошлиқ бригада коллективи ўтган йили 52 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 950 центнердан помидор олди. Шунингдек гектарига пландан ташқари 150—200 центнердан полиз, 600 килограммдан сабзавот экинлари уруғи етказиб берди.

Ўроз Карменов бошлиқ бригада сабзавоткорлари ҳам совхоз ривожига муносиб ҳисса қўшиб, ўтган йилда ҳар гектар ердан 870 центнердан сабзавот маҳсулотлари олдилар. Карим Ашрапов бошлиқ бригадада эса ҳосилдорлик 720 центнерга етди. Ана шу мисоллардан кўриниб турибдики, бригадаларни ихтисослаштириш комплекс механизациялаштиришга катта йўл очади ва ҳосилдорликни оширишда ҳам муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Совхоз далаларида 12—13 хил сабзавот экинлари ўстирилади. Бу экинларни экиш, парваришлаш, озиқлантириш, йиғиб-териб олиш ишлари механизация зиммасига юклатилган. Сабзавотчиликда ишлатиладиган техника қулайликлари меҳнат унумдорлигини оширишга имконият туғдирмоқда, ердан фойдаланиш яхшиланмоқда.

Хўжаликда сабзавот экинларини экиш ва озиқлантиришда турли техникалардан фойдаланилади, помидор кўчати экадиган техника бир пайтда бир неча вазифани бажара олади. Кўчатни экиш билан бирга тагига маълум миқдорда сув қуяди, жўяк олади ва ернинг кўчат экилган жойини зарур чуқурликда юмшатади. Кўчат илдизи намга тегиши билан тез ривож олади ва бехато тутиб кетади.

Ҳосилдорликнинг кўтарилиши тўлиқ гектарлар бўлишига ҳам боғлиқдир. Машинада экилган кўчатлар расад қилинган, шароитга мослаштирилган, иссиқ-совуққа чидамли, бақувват қилиб ўстирилган бўлади. Шунинг учун ҳам ана шу кўчатлар экилганда 97—98 проценти сақлаб қолинади. Қўл кучи билан экилганда эса қатор нуқсонлар содир бўлади: Эгатлар тўғри олинмайди, ҳар хил нимжон кўчатлар ҳам экилаверади. Натижада кўчатларнинг бир қисми экилишнинг ўзидаёқ нобуд бўлади. Иккинчи қисми эса эгатлар тўғри олинмаганлиги учун ишлов бериш пайтида тракторларнинг иш органларидан зарарланади, кўчат қалинлиги ҳар хил бўлиб қолади, бу ҳосилдорликни оширишга салбий таъсир кўрсатади.

Олдинлари сабзавот экинларини механизация ёрдамида озиқлантириш имкони йўқ эди, чунки бундай механизм сабзавотчиликка жорий этилмаган эди. Совхоз техсовет аъзолари оддий чигит экиш сеялкасини органик ва минерал ўғит солишга мослаштириб, уни муваффақиятли синовдан ўтказди. Эндиликда органик ўғит ана шу мослама ёрдамида экин қатор ораларига солинади.

Ўғитларни техниканинг кучли иш органлари ёрдамида тупроқнинг чуқур қатламига бериш вазифаси ҳам ижодий ҳал қилинди. Парвариш пайтида тракторларнинг иш органлари ўғитни тупроқнинг чуқур қатламига ташлайди. Кўчатлар шу зайлда озиқлантирилганда **биринчидан,** озуқа экиннинг илдизига бориб етса, **иккинчидан,** илдиз атрофидаги ер қатлами юмшатилади, кўчатнинг яхши ривожланиб, серҳосил бўлиб ўсишига шароит яратилади.

Сабзавотчиликни механизациялашдан олдин экин майдонларини яхлитлаштириш лозим, бир майдонда бир хил сабзавот етиштиришга ўтиш эса механизациядан янада унумли фойдаланишга олиб келади. Олдинлари хўжаликда бир майдонда бир неча хил экин экилар, экинлар ҳар хил муддатларда суғорилар ва уларни ҳар хил даврларда парваришлаш, озиқлантириш лозим бўлар эди. Алоҳида ишлов бериш учун меҳнат харажатлари ортиши билан бирга техникадан унумли фойдаланишга тўсқинлик қиларди. Натижада рентабеллик пасайиб ҳосилдорлик ҳам ўртача ҳолда турарди. Эндиликда сабзавотчиликда янги технология жорий этилмоқда, илғорлар тажрибаси кенг ёйилмоқда. Бригадаларни ихтисослаштириш ҳам ердан, ҳам техникадан унумли фойдаланишга катта ёрдам бермоқда.

Сабзавоткорлар ўтган хўжалик йилини муваффақиятли якунладилар. Социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди. Давлатга 3,5 минг тонна сабзавот маҳсулотлари, 4 минг тоннадан ортиқ полиз ва минг центнер сара уруғ етказиб берилди. Ҳар гектар ердан олинган ўртача ҳосилдорлик 760 центнерни ташкил этди. Давлатга аъло навли уруғ ва сабзавот маҳсулотлари топшириб, ердан, техникадан унумли фойдаланиш ҳисобига 300 минг сўмдан ортиқ соф фойда олинди. 200 минг сўмга яқин қўшимча мукофот берилиши мўлжалланмоқда.

Деҳқонлар бу йил маҳсулот етиштиришни янада кўпайтиришга аҳд қилганлар. Шу мақсадда дала ишлари кучайтирилмоқда, баҳорги экиш кампаниясига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

Далага маҳаллий ўғит чиқариш, кўплаб кўчат тайёрлашга киришилди, маҳаллий ўғитлардан кўпроқ фойдаланишга катта эътибор берилмоқда. Ҳар гектар майдонга 80—100 тонна маҳаллий ўғит солинади. Бу тупроқда органик моддаларни кўпайтиришга олиб келади.

Янги беш йилликда совхоз сабзавоткорлари зиммаларига катта социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Улар ана шу мажбуриятни бажариш мақсадида бутун тажриба ва маҳоратларини ишга солмоқдалар. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун, 1976 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори сабзавоткорларни янада ғайрат билан ишлашга даъват этди. Социалистик мусобақани кенг йўлга қўйишга катта эътибор берилмоқда.

Бу йил сабзавот ҳосилдорлиги гектар бошига минг центнерга етказилади. Давлатга 1100 центнердан ортиқ аъло навли уруғ етказиб берилади. Сабзавотчиликдан 400 минг сўм соф фойда олинади. Сабзавоткорлар ана шу мақсад йўлида ишламоқдалар.

Н. ТЎРАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ҲАЁТИЙ ЛАВҲАЛАР

ШУНДАЙЛАР ҲАМ БЎЛАДИ

Корхонамизга Мударрисов акамларнинг бошлиқ бўлиб келганларига олти йилдан ошди.

У киши бошчиликларида кўп ҳурмат-иззатларга эришдик. Мен шу коллективнинг бир «винти» сифатида шуни айтишим мумкинки, ерни сув бузади, одамни гап, деганлари рост экан. Мана икки йилга қадам қўйяпти. Мударрисов акамлар ўзгардилар қолдилар. Илгари бунақа эмас эдилар: бир ходим устидан иккинчи ходим гап ташиб кирса, унга эътибор билан қулоқ солардилар. Қабулхонадаги қизни чақириб:

— Бўрибой Шеровични чақиринг, — дердилар.

У киргач:

— Қани, гапларингизни такрорланг-чи, деб олдинги одамга мурожаат қилардилар.

Агар бошлиқни огоҳлантириш учун ташиб келтирилган гап рост бўлса, иғво бўлмаса у ҳам ипидан-игнасигача яна қайтарар. Бўрибой Шеровичнинг «сири-асрори» фош этиларди. Борди-ю, тўҳмат, иғво бўлакўрса, иш ўрнига бошлиққа яхши кўриниш пайига тушган ходим коллектив олдида шарманда-шармисор қилинарди. Бу иғвогарнинг илдизига болта бўлиб урилар, ивир-шивир қилишга ҳеч кимнинг юраги бетламас, иш олдинга қараб кетаверарди.

Кейинги вақтда Мударрисов акамлар «Бир юз саксон градус» ўзгардилар. Хуллас, битта-иккита иғвогар у кишини ўз тўрларига илинтирди. Бунга улар қандай йўл билан эришдилар, кўпчиликка қоронғу. Ҳар ким ҳар хил мулоҳаза юритади. Ҳатто пул аралашган бўлса ҳам ажаб эмас, деб ҳам қўйишади бу томони менга қоронғу. Кичик бир «винт» бўлганимдан кейин катта ишларга аралашиб нима қиламан, деб ўзимга-ўзим насиҳат бериб қўяман: «Хе, мулла Дўсмат, сенинг вазифанг бошлиқлар тайёрлаб берган қоғозни айтилган ташкилотга элтиб бериш. Биров бир нима деса хўп, дегину, йўлингга кетавер. Чумчуқ қарғанинг учишини қиламан, деб пути йирилиб ўлган экан. Ҳа, шунақа, машойихлар ҳақ гапни айтишади...»

Шунақа қилиб денг, Мударрисов акамларнинг ўзгариб қолганларига ачинаман. Ғоят яхши одамнинг ҳам бошини айлантирдилар-а...

Бунақа ўзгариш қаёқдан бошланди, дейсизми? Бир кун, денг, ҳаммани мажлисга чақиришди. Каминалари ҳам клубимизга кираверишдаги стулга ўтириб олдим. Парткомимиз секретари ярим йиллик иш тўғрисида маълумот берди. Учтўрт киши чиқиб сўзлади. Ҳамма бир овоздан бош инженер ўринбосарини танқид қилди. Гап айланиб, уни «Давлат пулини бекор олиб ётибди, иш ўрнига телефонбозлик билан овора, топшириқни писанд қилмайди, ҳатто бурчи олдида виждони пок эмас,» деган гапларни айтишиб олиб бориб, олиб келишди. Мударрисов акамлар хам бу гаплардан сўнг «Агар ўзгариш ясамасанг...» деб уни жарнинг ёқасига олориб қўйдилар.

Мажлис тугади. Орадан бир ҳафта ўтди, ўн кун бўлди, бир ойга қувалаб қолди. Ўринбосар ҳамон ўша-ўша, тарикча ўзгариш бўлгани йўқ. Бу ўша ярим йиллик мажлисда танқидий фикр айтганларнинг иззатнафсига тегди.

Навбатдаги кичик бир йиғилишда ўшалардан бири Мударрисов акамларнинг эсларига солган бўлиб, бош инженер ўринбосарини танқид қилиб ўтди.

— Нима бўпти? — дедилар улар сўзни шарт кесиб, — У тузукроқ ишламагани билан корхонамиз тўхтаб қолдими? Планларни бажаролмаяпмизми? Қўйсангизчи, шунақа гапларни. Юрса юрибди-да, шунча ишчан кишилар орасида битта бундайроғи...

Бундан анча кейин, вақтисоати келиб қолиб яна кимдир бош инженер ўринбосарини танқид қилди. У кўпчилик ичида:

— Сиз мисоли ёғга ўралган безга ўхшайсиз, — деди.

Бош инженер ўринбосари бўзарди, кесакка айланиб, ҳалиги одамга тикилиб турди-да, хонадон индамай чиқиб кетди. Сал ўтмай, Мударрисов акамлар уни чақиртирдилар.

— Мусичадек одамга шунчалик қаттиқ тегасизми? Ахир, у қобилиятига яраша ишлаяптику! Без деб ҳақорат қилибсиз. Тўғри тушунинг, уни менга ҳеч қандай яқинлик жойи йўқ, шундоқ бўлса ҳам сақлашимиз, аяйлашимиз керак. Ҳали яхши ишлаб кетади...

Танқид қилган киши тилини тишлаб қолди. Мударрисовдек софдил, ғамхўр, ишчан, ташкилотчи кишиники қўлга олибди, Бош инженер ўринбосари уста одам экан! Шундан кейин ҳеч ким танқид қилмай қўйди, аксинча, унинг ишларига кўмаклашадиган бўлиб қолинди.

Бош инженер ўринбосари эса илгаригидан ҳам баттарроқ дангаса бўлиб олди, эртадан-кечгача телефонга осилиб ўтиради, келмайдиган кунлари кўпайиб қолди. Қаердалигини айтиб, фақат Мударрисов акамларга телефон қилади. У киши «ҳа, майли, эртага вақтлироқ келарсиз-а, ҳа, ҳа...» дейдилар қўядилар.

Мана шунақа, Мударрисов акамлар «бир юз саксон градус» ўзгардилар, қолдилар. Биз шунга ҳайрон...

ҚАБУЛХОНА СЕКРЕТАРИ

Телефон жиринглади. Йигирма беш ёшлардаги қиз трубкани олди.

— Алло, эшитаман. Ҳа, главка... йўқлар...

У шарақ этиб трубкани жойига қўйди. Кўрсаткич бармоғини лабида ҳўллаб, чеккасидаги бир тутамча келадиган гажагини қулоғи ёнига ишқаб ёпиштиришни давом эттирди.

Яна телефон қўнғироғи...

— Ҳа, главка, йўқлар дедимку... Нима? Хўш, у киши менга ҳисоб бермайдилар, борларини билиб телефон қилинг.

— Тавба, одамлар намунча елимдек ёпишқоқ бўлишмаса... Қаёқда, қачон келади, бугун учрашмоқчидим...

Телефон — антиқа аппарат. Бурасангиз, жиринглаб истаган жойингизга бориб етаверади. Қабулхона телефони тинимсиз жиринглarди: «Алло, йўқлар, нима?...

Охири секретарь қиз тутоқиб кетди. Лайлак уя қилиб чўққайтирган сочи, туфлаб ёпиштирган гажаги кўчиб кетганлиги важидан асаби бузилиб, машинкадаги ёзувининг ҳар сўзида хато қилар, ўчирғични ишқаб, қоғозни қорайтириб юборар, турқи бузилган оқ қоғозни шатирлатиб олиб, йиртиб ташларди. Бу аҳвол тез-тез такрорланаверганидан ёнидаги пластмасса корзинка ғижимланган қоғозга тўлиб кетди.

У қанча куйиб ёнмасин телефон аёвсиз жиринглarди. Унинг бу аҳволини эрталабдан бери бошлиқни сабр-қаноат қилиб кутаётган ўрта ёшлардаги киши синчковлик билан кузатиб ўтирарди. У коридорга чиқиб айланиб келганда ҳам секретарь ҳовуридан тушмаган бўлар, кимлар билан дир бақир-чақир қилиб гаплашарди.

— Қизим, бу аҳволда ўзингизни ҳам, бошқаларни ҳам қийнаб қўясиз-ку, — деди у мулойим овозда насиҳатомуз, — ётиғи билан тушунтирсангиз...

— Энди сиз бормидингиз менга ақл ўргатмаган? — ўшқирди секретарь. — Ҳаммалрингиз жонимга тегдиларингиз. Институт дипломи қўлимда бўлса-ю, булар менга донолик қилса...

Ўрта ёшли киши ҳангу-манг бўлиб қолди. У нима қиларини билмай турган эди, толеига бошлиқ келиб қолди.

— Э, Маражаб Толипович, саломлар бўлсин, келсинлар, келсинлар...

Бошлиқнинг бояги одамга бу хилдаги мулозамати секретарь қизни шағамдек қотириб қўйди.

Улар ичкарига кириб кетишди. Бундай пайтда вақт имиллаб ўтаётгандек туюлар, қизнинг елкасида тегирмон тоши бордек зилу-замбил оғирлик ҳис этарди: «Ҳозир ҳаммасини айтади, у мени чақиради, ариза ёзинг дейди. Пешонам шўр экан, беш йилда уч ерда қабулхона секретари бўлибман, мана тўртинчи жойдан ҳам қуviламан...»

Эшик тепасидаги қўнғироқ жиринглади. Секретарь титраб-қақшаб ичкарига қаради. У узр сўрамоққа тайёргарлик кўриб қўйган эди.

Бошлиқ чой сўради. Улар узоқ гаплашдилар. Ўринбосар, бош инженер, партия ташкилотининг секретари ҳам чақирилди. Муҳим масала муҳокама қилинди, чоғи. Кейин ҳаммалари у кишини кузатиб чиқдилар.

Ҳайрлашаётганларида ўрта ёшли киши бошлиққа қараб:

— Секретарь қизингиз жуда хушмуомала, одобли экан, — деди.

Бошлиқ хурсанд, кулиб қўйди.

Бу гапдан сўнг қизнинг башарасига қалампир сепилгандай кўзларидан олов чақнаб кетди. Ўзини қўярга жой тополмай қолди. Жовдиради, ғижинди, лабларини тишлаб тескари қаради-да нам кўзларини дастрўмоли билан артди.

— Бундан кўра шарманда қилиб сўкса бўлмасмиди, — деди у ўзига-ўзи гапириб ва ёзув машинкасига бош қўйдида, кифтлари силкиниб кетди.

С. МАҲКАМОВ.

Бекобод райони хўжаликларида баҳорга тайёргарлик кучайтирилмоқда. Ўрмон хўжалигининг ишчилари ҳам қаламчалар тайёрлаб, хўжаликларга жўнатишмоқда. Улар 150 мингта тут, чинор ва терак кўчатлари тайёрлаб қўйишди. Суратларда Асронқул Мустафоқулов бошчилик қилаётган участкадаги ишлар акс эттирилган.

Т. Маҳкамов фотоси.

УЛАР «АРТЕК»КА БОРАДИЛАР

Тошкент кабель заводининг маданият саройи ҳузурида тузилган «Луч» мактаб ҳаваскорлик кино-театри ёш томошабинлар дам оладиган севимли жой бўлиб қолди. Кино-театрда кинофильмлар кўрсатиш программаси ана шу районда жойлашган мактаблар ва болалар боғчаларининг педагоглари билан яқиндан ҳамкорликда тузилган. Бу ерда тематик фестиваллар, артистлар, режиссёрлар ва ёзувчилар билан учрашувлар ўтказилиб турилади, кино ишқибозларининг тўгараги ишлаб турибди.

Республика кўригининг якунларига биноан бу мактаб кино дирекциясининг иши энг яхши деб топилди. «Луч» кино-театрига Ўзбекистон Касаба Союзлари республика Советининг дипломи, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиги ва республика халқ маориф министрлигининг эсдалик совгаси топширилди. 27-мактабнинг саккизинчи синф ўқувчиси киномеханик Ренат Мусин Бутуниттифоқ «Артек» пионер лагерига бепул путёвка билан мукофотланди.

Бухоро, Фарғона, Самарқанд мактабларидан ва Тошкент область Қуйи Чирчиқ районидаги мактаблардан активистлар — конкурснинг бошқа лауреатлари ҳам «Артек» лагерига путёвка олдилар.

(ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЮРИДИК ХИЗМАТИ

УЗЛУКСИЗ СТАЖ

Ҳурматли редакция! Биз узлуксиз иш стажи тўғрисидаги умумий тартиблардан хабардормиз. Лекин шу йили октябрь ойида бу борада айрим қўшимчалар киргланлигини эшитдик. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Дилшод АКБАРОВ,
Тошкент шаҳри.
Февзие Галиулина,
Ҳожиакбар ҚОСИМОВ,
Орджоникидзе райони.

Меҳнат ва иш ҳақи масалалари бўйича СССР Министрлар Совети Давлат комитети, ВЦСПС секретариати ишчи ва хизматчиларга социал страхование бўйича нафақа белгилашда айрим ҳолларда узлуксиз меҳнат стажини қандай ҳисобга олиш тўғрисида 1975 йил 6 октябрда қуйидагича тушунтириш берди.

1. Агар ишчи ишдан нотўғри бўшатилган бўлиб, буни суд қарори тасдиқласа, лекин ўша ишчи хизмат қилаётган корхона, муассаса ёки ташкилотларнинг тугатилганлиги сабабли, уни ўз жойига жойлаштиришнинг имкони бўлмаса у ҳолда стажда узилиш бўлмайди. Агар ишчи суд қарори чиққан кундан бошлаб бир ой ичида ишга жойлашиб олса, унинг мажбурий прогул вақти (бўшатилган кундан бошлаб токи суд қарори чиққан кунга қадар) узлуксиз стажга қўшилади.

2. Агар аёл ҳомиладор пайтида ёки бола туғилгандан сўнг ишдан бўшаса, аммо бола бир ёшга тўлмай нобуд бўлса, у ҳолда аёлнинг узлуксиз стажи бола нобуд бўлганидан бошлаб бир ой ичида ишга кириб олган шароитдагина сақланади.

3. Малака ошириш курслари, (мактабларда), ўқиш, қайта малака ошириш ва кадрларни тайёрлаш даври ўқишдан олдин Қуролли кучлар, Давлат хавфсизлик комитетлари органлари, ички ишлар министрлиги, халқ армиялари ва партизанлар отрядлари сафида хизмат қилиш тўғри келган шароитдагина узлуксиз стажга қўшилади. Бунда хизматдан бўшаган кун билан курслар (мактаблар)га кириш вақти орасидаги танаффус уч ойдан, ўқишни тугатган кундан бошлаб ишга кирган кун оралиғидаги муддат эса бир ойдан ошмаслиги керак. Бу ҳолда хизмат вақти ҳам, ўқиш вақти ҳам стажга қўшилади.

4. Ҳомиладор вақтларида ёки бола туғилгандан сўнг чет элда (ишчи, хизматчи, ёки ҳарбий хизматчи оиласи аъзоси сифатида) яшаган аёллар учун СССРга қайтгандан сўнг, чет элга кетгунга қадар бўлган меҳнат стажи сақланаверади, фақат улар бола бир ёшга тўлгунча (қоидаларга кўра кўпроқ имтиёзларга эга бўлган аёллар бундан мустасно) ишга жойлашиб олишлари шарт.

5. Ҳомиладор вақтида ёки бола туғилгандан сўнг олий ёки ўрта махсус ўқув юртларида (шу жумладан тайёрлов бўлимларида), ҳунар-техника билим юрти ёки мактабида, аспирантура ё клиник ординатурада ўқишни тугатган аёллар узлуксиз стажи ҳам шу тартибда сақланади.

6. Запасдаги офицер, ҳарбий хизматга чақирилган ҳолда эрининг хизмат жойига ўтиши муносабати билан унинг хотини ишдан бўшаса, бундай шароитда ишдаги танаффусдан қатъий назар бу стаж сақланаверади.

7. Кексайиб қолган пенсионерлар яна ишга жойлашган бўлсалар, улар пенсияга чиққандан бошлаб қанча ишламай юрганликларидан қатъий назар (илгари меҳнат стажи қонунлари асосида ишдан бўшаган бўлсалар) ўзларининг узлуксиз стажларини сақлаб қолаверадилар. Бу тартиб кўп йиллик хизмати ва бир вақтнинг ўзида кексалиги учун пенсия оладиганлар учун ҳам тегишлидир.

8. Ҳарбий хизматга чақирилиш муносабати билан ишдан бўшаган ёки ҳарбий хизматдан озод этилган ё маълум муддатгача кечиктирилган кишилар ўша кундан бошлаб ишга киргунга қадар вақти уч ойдан ошмаган тақдирда меҳнат стажи сақланади. Стажни сақлаш учун кўзда тутилган ишдаги танаффус вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик шароитида ҳам узайтирилади. Бунда фақат ўша ходимнинг ўзи бетоб бўлгандагина эмас, балки оила аъзоларидан бирининг бетоблиги билан боғлиқ бўлиб ишдан қолган (касаллик варақасида белгиланган муддатдан ошмаган) ҳолда ҳам танаффус узаяверади. Карантин ва протез-ортопедия корхонаси стационарида жойлашган шахсларнинг бетоблик пайтлари ҳам узлуксиз стажга қўшилаверади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ТАЖРИБА ХЎЖАЛИГИ ШУНАҚА БЎЛАДИМИ?»

Юқоридаги сарлавҳа остида газетамизнинг 8 январь сонида Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув-тажриба хўжалигида юз берган камчиликлар, жумладан, ҳосилдорлик пасайиб кетгани, агротехника қоидалари бузилгани, шунингдек тажриба хўжалигида ҳашаротга қарши биологик усулда кураш олиб борилмаётгани танқид қилинган эди.

Бу мақола институтнинг илмий советида муҳокама қилинган. Унда Киров номли ўқув-тажриба хўжалиги фаолиятидаги камчиликлар ва унга институт томонидан етарли даражада амалий ёрдам берилмагани тўғри танқид қилингани қайд этилган.

Институт илмий совети ўқув-тажриба хўжалигига ёрдам бериш тадбирларини тасдиқлади. Унда юқори нав чигит, маккажўхори, лавлаги уруғлари билан таъминлаш, ҳашаротга ва пахта касаллигига қарши 700 гектар майдонда биология усулини қўллаб, 600 гектар майдондаги ғўзани кимёвий усулда чеканка қилиш, ғўзани дефолиация қилиш ва гербицидни қўллашда ёрдам бериш каби қатор тадбирлар амалга оширилади. Шунингдек, тажриба хўжалигига бир группа мутахассислар ва студентлар юборилиши планлаштирилган.

Тажриба хўжалигининг ҳар бир тармоғига ёрдам бериш учун алоқадор кафедралар, ўқитувчилар биркитиб қўйилган.

Январь ойида институт базасида далачилик бригада бошлиқлари, бўлим агрономларининг ўқиши ўтказилган. Тажриба хўжалигини кадрлар билан мустаҳкамлаш чоралари кўрилган. Бош агроном тайинланган. Қолоқ бригада, бўлим бошқарувчилари ўрнига малакали кадрлар тайинланган.

Ўқув-тажриба хўжалигида бир қатор ишлар амалга оширилган. 1976 йилда мўл ҳосил олиш учун барча майдонга ўғит солиб шудгор қилинган. Кўп йиллик ўтларни йўқотиш чоралари кўрилган. Чигит экишни қисқа муддатда ўтказиш учун барча техника воситалари тўла тайёрлаб қўйилган.

ЯНГИ ХИЁБОНЛАР

Юнусобод массивидаги Комсомол 50 йиллиги номли майдонда, Аҳмад Дониш кўчасида ободонлаштириш ишлари қизиб кетди. Янги хиёбонларда тўрт мингдан ортиқ дарахт кўчатлари экилган. Кўкаламзорлаштириш ойлигида эса 3,5 гектар ерда яна учта хиёбон барпо этилмоқда.

Бу хиёбонларга 52 минг дона турли дарахт кўчатлари, 74 минг гул ва яшил тўсиқлар экилади. Умумхалқ ҳашарида 124, 129-ҳунар техника билим юртлари, Киров районидаги 20 дан ортиқ мактабнинг 9—10-синф ўқувчилари қатнашмоқда. Улар бу йил кўкламда 100 минг дарахт ва гул кўчатлари экишга аҳд қилдилар.

С. СУЛТОНОВ.

ЗАМОНАВИЙ СТАНЦИЯ

«Гипроздрав» институтининг Ўрта Осиё филиали томонидан тайёрланган лойиҳаларнинг кўпи жойларда яхши баҳоланди. Гўзал Тошкентда қад кўтарган шифобахш даргоҳларнинг айримлари шу лойиҳалар асосида қурилди.

Филиал инженер ва архитекторлари ҳозир яна бир ижодий ишга қўл уришди. Бу — Тошкент область санитария-эпидемиология станцияси биносининг янги лойиҳасидир. Мутахассислар объектнинг қурилиш-смета ҳужжатларини тайёрлаб беришади.

А. АКБАРОВ.

Спорт

СОВЕТ ФУТБОЛЧИЛАРИ ТУРНИР ҒОЛИБИ

Югославияда мавсумга тараддуд кўраётган совет футболчилари бир қатор ўртоқлик учрашувларидан кейин «Вележ» (Мостар) спорт клуби томонидан уюштирилган анъанавий турнирда иштирок этишди. Финалда СССР терма командаси Загребнинг «Динамо» коллективи билан учрашди. Асосий вақтда ҳисоб очилмади. Ўн бир метрлик жарима тўплари тепишда совет футболчилари устун келишди. Ҳисоб 4:3. Бундан аввалги турда Белграднинг «Црвена звезда» командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратган (совет командасида тўпларни Назаренко ва Буряклар киритди) СССР терма командаси турнир ғолиби бўлди.

УМИД СЎНГГИ ТУРДАН

Ригада олий лига командалари иштирокида мамлакат чемпионатининг учинчи даври ўйинлари тугади. Бунда жами олти команда Риганинг ТТТ, Киев ва Москванинг «Динамо» коллективлари, Свердловскнинг «Уралмаш», Москванинг СиМ ҳамда Тошкентнинг физкультура институти спорт клуби беллашди. Тошкентлик баскетболчилар фақат «Уралмаш» командаси билан бўлган учрашувда 67:57 ҳисобида устун келишди холос. Командамиз қолган тўрт учрашувда мағлубиятга учради. Ленинградда ўтказилган бошқа группа вакилларининг ҳам учрашуви ниҳоясига етди.

Олий лигада қатнашаётган жами 12 та команда чемпионатнинг якуловчи ўйинларини Тошкентда ўтказишади. Бу турнир 9 мартдан 16 мартгача давом этади.

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари чемпионат ўйинларини муваффақиятли бошлашди. Командамиз биринчи турда Фрунзенинг уй қурилиш комбинати спортчиларини бир хил 3:0 ҳисобида енгишди. Иккинчи турда сафарда Бокунинг армия спорт клуби командаси билан беллашиб, бир ўйинда мағлубиятга учради, иккинчисида ғолиб келди. Тошкентлик волейболчилар учинчи тур учрашувларини ўз майдонларида Грознийнинг «Автомобилист» командаси билан ўтказдилар. Ҳар иккала учрашувда тошкентликлар тўла устунлик қилишди. Командага янги қабул қилинган қобилиятли ёшлар С. Мячин билан С. Бановлар умидни оқламоқдалар. Биринчи кунги матчда 3:0 ҳисобида ғолиб келган динамочилар, иккинчи матчда ҳам устун келишди. Ҳисоб 3:1. Тошкентлик волейболчилар 6 учрашувдан кейин 5 очко билан группада пешқадамлик қилишмоқда.

ЁШЛАРГА ИШОНЧ

Тошкент Давлат университети баскетболчилари состави бу йил анча ўзгарди. Командага бир қатор қобилиятли ёшлар таклиф этилди. Булар баланд бўйли, ҳужумда ҳам, ҳимояда ҳам моҳирлик билан ўйнай оладиган Сергей Кучин, Юрий Тихонов ҳамда В. Химичлардир. Тошкентлик баскетболчилар чемпионатнинг дастлабки ўйинларида мағлубиятга учраган бўлсада, анча яхши ўйин кўрсатишди, комбинациялари мазмунли бўлди. Энг асосийси ёшларга катта ишонч билдирилмоқда. Навбатдаги турда Бокунинг нефть ва химия институти командаси билан бўлган матчда ёшлар ўзларини кўрсатишди. Тошкентликлар ҳар иккала учрашувда ғолиб келишди. Ҳисоб 86:80, 85:80.

МАҒЛУБИЯТ ВА ҒАЛАБА

Мамлакат биринчилиги учун «А» класси иккинчи лигаси шарқий зонасида пешқадамлик қилаётган Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари навбатдаги учрашувларни Орскда «Южний Урал» спорт клуби командаси билан ўтказдилар. Биринчи учрашувда мезбонлар 2:1 ҳисобида ғолиб келишган бўлса, такрор учрашувда меҳмонлар 5:3 ҳисобида ғалабага эришдилар.

СПАРТАКИАДА СОВРИНДОРЛАРИ

Нукусда болалар ва ўсмирлар ўртасида бокс бўйича Ўзбекистон шаҳарлари XVIII спартакиадаси программаси асосида ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Вазн тартибида Холмирзаев (Андижон), Пирматов, Кантарзи (Тошкент), Ли (Самарқанд), Раимберганов, Салимов (Қорақалпоғистон), Хурметов (Фарғона), Донских (Бухоро) ва бошқалар ғолиб келиб, спартакиада чемпиони бўлишди. Умумкоманда ҳисобида тошкентликлар биринчи ўринни эгаллашди.

«Меҳнат резервлари» болалар спорт жамияти спортчилари мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ спартакиадасига жиддий тараддуд кўришмоқда. Яқинда акробатика тўгарагининг бир неча спортчиси мастерликка номзод ва спорт мастери талабларини бажарди. Суратда: республика ўсмирлар терма командасининг аъзолари машғулот пайтида.

А. Авазов фотоси. (ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15—ТОШКЕНТ. 18.20 — «Камалак» программаси. 18.50 — «Мультфильм. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — «Иқбол» программаси. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.20 — «Тўққиз миллион кишининг фожиаси» (Москва). 20.50 — КПСС XXV съезди делегатлари ҳикоя қиладилар. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Концерт. 22.00 **«Вақт».** 22.30 — **«Плющихадаги уч терак»** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — **«Ёз ёмғири»** (телефильм). 18.15 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.55 — ТОШКЕНТ. 19.00 — Ўқув кўрсатуви. 19.30 — Қурилиш майдонларида. 20.00 — Янгиликлар. 20.35 — **«Олис юлдуз шуъласи»** (бадиий фильм, 2-серия).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18|II да **Парвона,** 19|II да **Оқшомдан тушгача.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18|II да **Кўнгли ёш қариялар,** 19|II да **Жон қизлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18|II да **Тинмасин соз** (17.30), 19|II да **Тинмасин соз** (16.00).

Кино

Инсон қалби ҳақида қисса — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (11.00, 13.30, 16.00, 18.45, 21.15), «ҚОЗОҒИСТОН», (12.00, 13.00, 16.00, 20.00), «МОСКВА» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «НУКУС» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Йўқолган экспедиция — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»).
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 14383. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64634. В. 2491.